

Infobestand etappe 20 Emsbüren- Bentlage (Rheine) Camino Schiermonnkoog- Münster.

Emsbüren.

De aanwezigheid van hunebedden in de gemeente bewijst, dat er reeds in de Jonge Steentijd mensen woonden, dragers van de Trechterbekercultuur (3200-2500 v.C.). Emsbüren ontstond in of wellicht reeds voor de 12e eeuw. Enkele andere dorpen in de gemeente, waaronder Elbergen, worden reeds vermeld in een oorkonde uit het jaar 890. Het maakte, evenals Rheine, deel uit van een oude gouw met de naam Bursibant. Van de 13e eeuw tot aan de Napoleontische tijd maakte de gemeente deel uit van het Prinsbisdom Münster. Van 1815-1866 lag Emsbüren in het Koninkrijk Hannover, daarna in het Koninkrijk Pruisen en vanaf 1871 in het Duitse Keizerrijk.

Freilicht Heimatof Museum Emsbüren.

Aan de zogenaamde Galgenberg, aan de zuidelijke rand van Emsbüren, werd in 1973 het centrum van de Emsbüren Heimathof gebouwd met de verbouwing van een tweeledig Nederduits hallenhuis. Sindsdien zijn in totaal acht vakwerkhuisen herbouwd die trouw zijn aan het origineel en vandaag de dag een ensemble van gebouwen vormen dat de leef- en werkomstandigheden van de lokale plattelandsbevolking in de 18e eeuw illustreert. De faciliteit omvat een functionerende smederij, waar een smederij één keer per week het oude ambacht presenteert. In het historische bakhuis uit 1743 worden regelmatig broden en boterkoeken gebakken. Van mei tot oktober kunnen bezoekers in de 2000 m² grote geneeskrachtige kruidentuin verschillende geneeskrachtige planten, struiken en bomen bewonderen en zich laten inspireren door de steeds veranderende kleurenpracht in de tuin.

Ook de cottagetuin, die enkele jaren geleden werd omgetoverd tot een insectvriendelijk vaste planten- en bloemenparadijs, wacht op uw bezoek. De faciliteit is te allen tijde vrij toegankelijk, de gebouwen zijn alleen geopend voor bepaalde evenementen of op afspraak. De geneeskrachtige kruidentuin is van mei tot oktober dagelijks geopend van 9 tot 18 uur.

Enking's molen.

De molen van Enking werd in 1802 gebouwd op de plaats van een vervallen voorganger, een houten standerdmolen, en is sinds het begin van de vorige eeuw in familiebezit. Sinds die tijd gebruiken we het als roggebroodbakkerij. Hoewel de vleugels en de buitengalerij eind jaren 1920 door een storm zo zwaar beschadigd raakten dat ze moesten worden verwijderd, werd de molen geëlektrificeerd. Zelfs vandaag de dag wordt de rogge schoongemaakt en geplet in de molen. De molen, die is gemaakt van Bentheimer zandsteen, bestaat uit vijf bouwlagen, die met elkaar verbonden zijn door luiken. Binnen is alles bewaard gebleven zoals het de afgelopen twee eeuwen is aangelegd: houten trappen en ladders die de vijf verdiepingen met elkaar verbinden, een molensteen, diverse apparatuur zoals weegschalen, katrollen voor de meelzakken en andere accessoires.

Binnen is alles bewaard gebleven zoals het de afgelopen twee eeuwen is aangelegd: houten trappen en ladders die de vijf verdiepingen met elkaar verbinden, een molensteen, diverse apparatuur zoals weegschalen, katrollen voor de meelzakken en andere accessoires. De familie Enking heeft de originele staat hersteld. Samen met het district Emsland en de gemeente Emsbüren werd de inventarisatie vastgelegd en werden plannen gemaakt voor de herbouw van de molen en de galerij. In 2002, d.w.z. voor het 200-jarig bestaan, werd de molen volledig gerestaureerd.

Mehringen.

Mehringen is een boerengemeente en ligt direct aan de Ems, die in vele lussen door het vlakke landschap slingert. Emsbüren, Berge en Mehringen fuseerden in 1964 tot de gezamenlijke gemeente Emsbüren. Sinds 1974 is Mehringen een district van de gemeente Emsbüren. De oude boerderijen van de boerengemeenschap, die al in de periode rond 900 werd genoemd, bevinden zich meestal op een langgerekte Esch op het oeverterras van de Eems. In de 19e eeuw werden het Eems-laagland en de heide in het kader van de verdeling van het merk verdeeld in privégrond en vervolgens gecultiveerd. Het grootste deel van het grasland in Mehringen is omgezet in vruchtbare landbouwgrond. Het Mehringer Woud werd in de Middeleeuwen grotendeels gekapt, maar in de 19e eeuw gedeeltelijk herbebost. De Mehringer Hüenesteine bestaan uit een groep van 3 megalithische graven.

Sommige rotsblokken zijn wel 3 meter hoog. De lokale bevolking koesterde de grafstenen van hun voorouders en liet ze ongemoeid. De inwoners van Mehringen verfraaiden het terrein en de graven zodat de culturele site behouden zou blijven.

Salzbergen.

In de 12e eeuw wordt Salzbergen voor het eerst in enkele schenkingsoorkonden van plaatselijke ridders vermeld. De plaatsnaam Salzbergen gaat terug op winning van keukenzout, die er in die tijd is geweest. Sinds de 13e eeuw valt Salzbergen onder het Oberstift Münster, maar in tegenstelling tot de rest van dit gebied werd het na het Congres van Wenen niet bij Pruisen, maar bij Hannover gevoegd. Daar viel het onder het ambt Lingen. Na de Pruisische annexatie van Hannover (1866) ging Salzbergen tot het district Lingen behoren, dat in 1977 opging in het district Eemsland.

In 1865 werd een spoorlijn geopend tussen Salzbergen en de Nederlandse plaats Almelo, die van wezenlijk belang werd voor de ontwikkeling van de textielindustrie in Twente, en een schakel vormt in de verbindingen tussen Amsterdam en Berlijn.

St. Cyriacuskirche.

De eerste gedocumenteerde vermeldingen van een kerk in Salzbergen zijn te vinden rond het jaar 1181, en in de jaren 1184 en 1230. Aangenomen wordt dat dit slechts een klein houten kerkje was. Bovendien blijft de mythe bestaan dat het werd gebouwd op een Germaanse offerplaats, waarvan ook stenen werden gebruikt. Tijdens de Dertigjarige Oorlog plunderden troepen van generaal Johann T'Serclaes von Tilly na de Slag bij Stadtlohn. Twee afgezanten van de bisschop van Münster registreerden de schade die de plunderende soldaten op 18 september 1623 aanrichtten als volgt:... En de kerk te Salzbergen is geplunderd, alle kerkgerei, zoals kelk, monstrans, kazuifel en missalen, rochets, de rok van de heer pastoor en al het andere is met geweld weggenomen. Kisten en kisten, zoals ze in de kerk stonden, waarin de arme mensen iets hadden verborgen, werden in stukken geslagen en alles werd van hen afgenomen, en volledig, zoals het bewijs heeft aangetoond, verwoest, en dergelijke kerkschade kan niet in geld worden geschat..."

Door de toenemende industrialisatie van Salzbergen en de daarmee gepaard gaande spoorverbinding nam ook de bevolking en het verlangen naar een groter godshuis toe. Het project werd in 1869 aangepakt en in 1870 werd een planningscommissie opgericht. In 1897 had de gemeenschap een bedrag van 100.000 mark ingezameld. Op 7 augustus 1903 werd de nieuwe kerk met vijf beuken plechtig ingewijd door bisschop Hubertus Voß.

Interieur.

- * De doopvont van Salzbergen met Josefaltar op de achtergrond
 - * De barokke Pietà van rond 1700 staat in het monument voor de Salzbergse oorlogsslachtoffers van de twee wereldoorlogen.
 - * De ambo van de priester is versierd met de figuren van de vier evangelisten.
 - * De vloerreliefs op het altaar tonen scènes uit het Oude Testament.
 - * Het laatgotische sacramentshuis van rond 1500 is gerenoveerd.
 - * Het tabernakel stamt uit de neogotische tijd. Links en rechts staan figuren van de heiligen Cyriacus en Laurentius.
 - * Het lichaam van het triomfkruis is gemaakt van zandsteen, het is afkomstig van het voormalige barokke altaar en werd rond 1690 gemaakt door Bernd Meiering.
 - * Een van de oudste kunstwerken is de doopvont van Bentheimer zandsteen. Het dateert waarschijnlijk uit 1100 en wordt toegeschreven aan de vroegromaanse periode. Vier gehurkte mannetjes vormen de hoekversiering aan de voet. Op het bassin zijn er zes maskerschilderijen en decoraties gemaakt van wijnstokken. Joseph Krautwald ontwierp het bronzen deksel met de reis van de Israëlieten door de Rode Zee.
 - * Aan de voorkant van de linker zijbeuk hangt een olieverfschilderij van de heilige Cyriacus in een diakenkleed.
 - * Aan de zijwanden hangen de kruisweg met 14 staties.
 - * Het orgel met 23 registers en pijpen uit 1920 werd in 1976 gebouwd door Gebrüder Stockmann uit Werl.
- Bij de ingang van de kerk aan de linkerkant onder het orgeldoksaal staat de zogenaamde Klüner Madonna. Hun officiële ouderdom is nog onzeker, maar hun oorsprong is gebaseerd op een legende. De broers Klüner en

Klūsener uit Holsten zouden op de terugweg zijn van een bedevaart naar Jeruzalem, toen een van hen ernstig ziek werd en moest worden achtergelaten. Op de rand van de dood vraagt hij de Heilige Moeder van God om hulp. Het beeld van Maria verscheen aan hem, dat hij naar zich toe trok en waarop hij in slaap viel. Toen hij weer wakker werd, bevond hij zich, genezen van zijn ziekte, aan de oevers van de Eems, vlakbij het huis van zijn ouders. Zijn broer, die hem had achtergelaten, arriveerde pas maanden later. Het beeld van Maria wordt vandaag de dag steeds vereerd.

Hummeldorf.

De naam Hummeldorf heeft verschillende betekenissen. De oudste spelling is "humilathorphe". Aangezien Humila een oude Nedersaksische persoonsnaam is, zou men de boerenstand als een soort nederzetting van de Humila. Kenmerkend voor dit district is de relatief geringe bevolking. Afgezien van de bebouwde kom in Holde, liggen de andere, veelal voormalige boerderijen wijd verspreid in het 9,07 vierkante kilometer grote gebied en komen het landschap en de natuur hier goed tot hun recht. Aan de rand van de wijk stroomt de Ems, die van de lente tot de herfst door vele kano's wordt bevaren en uitnodigt tot verpozen aan de kust. De Elsbach slingert zich door Hummeldorf, waar de ijsvogel en de Mühlkoppe leven vanwege de goede waterkwaliteit en de natuurlijkheid (werd een paar jaar geleden uitgeroepen tot FFH-gebied; Flora en Fauna gebied)

Na de Tweede Wereldoorlog werd in Hummeldorf begonnen met het boren van olie. Aardolie werd niet gevonden, maar zout wel. Op de vindplaats in de Holde werd zout met een dikte van meer dan 500 meter geboord op een diepte van ongeveer 200 meter. Omdat de zoutafzettingen in de naburige zoutziederij "Gottesgabe" bijna uitgeput waren, verwierf de stad Rheine het recht om de zoutafzettingen in de Holde te exploiteren. Eerst werd er een pompstation gebouwd en mocht er zoet water uit de nabijgelegen Eems in het boorgat lopen. Dit is vervolgens verzadigd met zout. Zodra de pekkel een zoutgehalte van 25 tot 27 procent had bereikt, werd het via een zes kilometer lange pijpleiding naar de zoutziederij Gottesgabe in Bentlage gepompt. In 1975 moest de productie worden stopgezet. In het kader van de dorpsvernieuwing werd de voormalige pekkelwinningslocatie herbouwd en is nu een gewilde stopplaats voor de talloze fietsers op het Eems-fietspad, dat er direct langs loopt.

Kloster Bentlage.

Het voormalige klooster Bentlage, een kruisridderklooster, ligt in het hart van een beschermd landschapsgebied aan de Eems. Het klooster, gesticht in 1437, werd in 1803 omgebouwd tot een adellijke residentie en is nu eigendom van de stad Rheine. Na een zorgvuldige restauratie is het monumentale pand nu een cultureel centrum, museum, natuurretraite en een populaire bestemming voor bezoekers van heinde en verre. De diverse programma's, ondersteund door een brede **maatschappelijke betrokkenheid**, omvatten tentoonstellingen, concerten, toneelvoorstellingen en nog veel meer, en bieden talloze mogelijkheden voor culturele ervaringen.

De oudste vermelding van Bentlage is te vinden in het belastingregister van de abdij van Werden aan de Ruhr uit het jaar 890, hoewel het hier nog "Binutloge" heette. De Kruisridders van Bentlage verwierven de eerder genoemde boerderij, later "Niederbentlage" genoemd, van de bisschop van Münster in het jaar dat het klooster werd gesticht (1437). Samen met de boerderij verwierven ze ook het recht om zout te winnen in Bentlage en de visrechten in de Eems, waarmee ze de economische basis legden voor de watervoorziening van het klooster.

1022 Gertrudenkapel

In de daaropvolgende jaren werd een kapel gewijd aan Sint-Gertrudis gebouwd. Door concurrentie van de nabijgelegen parochie van St. Dionysius in Rheine kon deze zich echter niet als zelfstandige parochie vestigen. De parochiekerk van St. Dionysius, die tegenwoordig het stadsbeeld van Rheine domineert, werd gebouwd tussen 1420 en 1520. In 1437 verkocht de bisschop van Münster de kapel aan de Kruisridders in Bentlage.

1437 Stichting van het klooster

Op 24 april 1437 ondertekende paus Eugenius IV het stichtingscharter in Bologna. In datzelfde jaar verwierven de Duitse Orde de boerderij Niederbentlage. De eerste twintig jaar waren vol moeilijkheden, vooral financieel. Een gestroomlijnd leiderschap van de orde en talrijke schenkingen verbeterden de situatie

en er konden plannen worden gemaakt voor de bouw van een klooster. De gebouwen werden gebouwd in de tweede helft van de 15e eeuw; deze periode was tevens de bloeitijd van het klooster van Bentlage.

1803 Residentie Rheina-Wolbeck

Zijn zoon en opvolger, hertog Josef Arnold, zette de verbouwing tot koninklijke residentie voort en nam er in de herfst van 1803 zijn intrek. Al in juli 1806 werd het vorstendom ontbonden en opgenomen in het Groothertogdom Berg. Het klooster zelf, de omliggende landerijen en diverse landgoederen in de omgeving werden aan de hertog toegewezen, die tevens zijn prinselijke titel mocht blijven voeren. Zo werd de voormalige residentie een adellijke residentie en bleef tot 1978 in het bezit van de familie Looz-Corswarem.

1806 adellijke residentie

Na de ontbinding van het vorstendom Rheina-Wolbeck werden de voormalige residentie, de omliggende landerijen en andere eigendommen toegewezen aan hertog Josef Arnold van Looz-Corswarem.

Tot 1978 was de adellijke residentie eigendom van de volgende takken van de familie:

1803-1827 Looz-Corswarem

1839-1912 Lannoy-Clervaux

1931-1946 Looz-Corswarem

1955-1978 Bogaerde-Terbrügge-Heeswijk

Aan de eigendomsoverdracht gingen langdurige erfenisgeschillen vooraf.

De verbouwing van het klooster tot adellijke residentie, gecombineerd met de naamswijziging naar Kasteel Bentlage, bracht ingrijpende structurele veranderingen met zich mee, met name de sloop van de kerk (ca. 1828), waardoor het oorspronkelijk gesloten complex met vier vleugels veranderde in het complex met drie vleugels dat het nu heeft. Bovendien werd de begraafplaats op de binnenplaats geëgaliseerd en omgevormd tot tuin. De landschappelijke maatregelen in de omgeving, met name de aanleg van de dubbele laan langs de Bentlager Weg richting Rheine en de paden in het Bentlagerwald, kenmerken het landschap nog steeds.

Kloostergeschiedenis

Volgens de stichtingsakte namen leden van de Kruisigingsbeweging uit Keulen en Wuppertal in 1437 een kleine kapel met begraafplaats en de voormalige predikantswoning over. Ze kochten ook de aangrenzende boerderij Niederbentlage met de bijbehorende huisjes Salthuis en Sonderhuis om voldoende grond te verkrijgen voor de bouw van een nieuw klooster. In 1463, nadat het jonge klooster langdurige economische en personele problemen had overwonnen, kon de bouw van het grote complex met vier vleugels beginnen.

In de kroniek van het klooster van Bentlage staat het volgende over het landschap van de plek: "Wat betreft het doel van de omgeving, lijkt het in het licht van het geloof helder en duidelijk dat net zoals de Almachtige God deze plek van eeuwigheid voor Zichzelf en Zijn volk heeft uitgekozen, Hij deze plek ongetwijfeld vanaf het begin op een heel speciale manier en met zorg heeft versierd, rijkelijk heeft versierd en er voorzieningen voor heeft getroffen, de afzonderlijke dingen van elkaar heeft gescheiden zodat er ruimte was voor gebouwen: bossen voor hout, stenen, zand en kalk om te bouwen, klei voor bakstenen, dakpannen en muren, hout en graszoden voor vuur, velden voor graan, weilanden voor gras, weiden voor vee, rivieren voor vis en alles wat nodig is voor het leven, bloemen voor bijen en was, weilanden voor schapen en zout in putten."

Het klooster bereikte zijn bloeitijd rond 1500, toen er ongeveer 50 monniken in Bentlage woonden. Tijdens de Reformatie en de wederdopers bleef het klooster toegewijd aan het katholieke geloof en onderhield het nauwe banden met de bisschoppen van Münster, die enkele van hun officiële ceremonies hielden in het Teutoonse Ridderklooster in Bentlage. Het aantal leden van het klooster liep echter terug en in 1631 woonden er naar verluidt nog maar vier priesters, één lekenbroeder, de prior en de presiderende rechter in het klooster. Op 20 september 1647 werd de stad Rheine door Zweedse troepen ingenomen en in brand gestoken, en een dag later werd ook het klooster van Bentlage in brand gestoken. Volgens de kloosterkroniek wisten de monniken te ontsnappen, maar de gebouwen, met uitzondering van de keuken en enkele bijgebouwen, liepen aanzienlijke schade op. Het klooster werd in 1662 herbouwd. Voor het klooster in Bentlage, dat toen 12 tot 15 kruisridders telde, was de tweede helft van de 17e eeuw een tijd van spirituele en later materiële welvaart. Net als in andere kloosters van de orde werden er in Bentlage af en toe cursussen theologie en filosofie gegeven en werden de kloosterlingen naar de kloosters van Düsseldorf, Keulen en Marienfelde gestuurd om te studeren. De goede financiële situatie van het klooster rond 1700 en in de 18e eeuw maakte uitgebreide renovatie- en

Pelgrimeren in Groningen

verbouwingswerkzaamheden aan de gebouwen mogelijk, die overeenkwamen met de algemene ontwikkeling van deze orde naar een rijk en artistiek ontwerp van haar kerken en kloosters. Vanaf 1760 trad stagnatie en, in zekere mate, achteruitgang in, en geen van beide kon worden afgewend totdat het klooster in 1803 werd opgeheven na de secularisatie van het prinsbisdom Münster. (bron website Kloster Bentlage)